

BAKATOR UTCA 16.

A Ménesi út egyik felfutó mellékutcájában, a Gellért-hegy déli lejtőjének csendes öblében, egy magaslati saroktelken áll a Löllbach Kálmán tervei alapján Dr. Szabó Albert királyi közjegyző által építtetett villa, amely 1914-ben készült el. A házat később az építető lánya, Szabó Judit kapta hozományul, amikor házasságot kötött az Entz család egyik sarjával, Entz Ferencsel.

Szöveg - Fazekas Zsuzsa / VÁROSI MESÉK / Kép - Gebauer Hanga

◆ A Svábhegyhez hasonlóan a Gellért-hegy déli lejtőjének szőlőit is kipusztította a 19. század végi filoxerajárvány. Eltűntek a tőkék, az itt termő különleges szőlőfajták, például a bakator, amelyről az utca a nevét kapta. A következő század első évtizedében a préházak helyén megjelentek az első villák a hegyoldalban, ezek egyike volt a Bakator utcai egyemeletes lakóvilla, amely a második világháborúig az Entz család tulajdonában állt. Az ükapa Dr. Entz Ferenc orvos, szőlész és borász a Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem elődjeként a Ménesi úton működő budai vincellériskola első igazgatója volt 1876-ig. A házban nőtt fel és itt élt családjával Entz Géza (1913–1993), a neves művészettörténész, középkorász és négy gyermeke, köztük a szintén művészettörténész Géza és az érsebész László. Az épület történetébe 1946-ban lépett be a Karátson család, a nagymama, Olgyai Viktor festőművész özvegye révén, aki ekkor a felső szintet megvásárolta. Itt nőttek fel unokái, Karátson Gábor festőművész és Karátson László építész-statikus, aki ma is itt él családjával, a ház legfelső szintjén a tetőtérben. Az 1951-es államosításnak egyetlen haszna volt, hogy a sokáig romos épület felújításába, amit nagyrészt maguk a lakók végeztek baráti segítséggel, a helyi KIK is beszállt némi építőanyaggal.

A ház és a kert Karátson Gábor ifjúságának és magánmitológiájának varázslatos helyszíneként bekerült a regényeibe is. *Ulrik úr keleti utazása, avagy a zsidó menyasszony* című regényében így ír a régi házról: „Más alkalommal a fehér Piranóból vártam vissza Fannyt. Mindjárt, mihelyt megérkezel a Keletiből megírtam neki, jöjj fel a Ghegyre hozzám az ablakom alá, és húzd meg mint tudod a jelmadzagot. (...) Öreg, romos ház volt toronnyal. S a kert sokféle fáival! Még fügefa is kettő a déli fal tövében. Esküvőnkre, hogy 63-ban taxival indulunk (...) a sofőr, egy már nem fiatal ember fölneéz arra a toronyra: – Hát ez meg micsoda – kérdezi –, templom? Kívül a falban, akkor csak pusztá téglá, a zöld küllő lakott, egy nagy madár. A szobában álltunk te meg én, ujjammal a falra mutattam. Azt mondtam, verd meg kissé ehelyütt a falat, s a küllő szárnyra kap; kiugrott hirtelen, csattogva elrepült. Ma már az a ház is kívül-belül ki van tatarozva, modernizálva, akárcsak a többiek is körskörül, meg társasházak épültek közéjük stb., és mindenütt ott az a sok garázs. Zsinórt csomóztam a csuklómra akkor éjjel, hosszú spárgát. A zsinór másik végére követ kötöztem, lebocsájtottam a kövel a kertbe. Úgy aludtam, csuklómon a zsinórral: 28 éves voltam akkor.” ◆

